Lietas Nr. A420525613
Lietas arhīva Nr. A42-02171-14

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA

LIEPĀJAS TIESU NAMS

SPRIEDUMS

LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2014.gada 6.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa

šādā sastāvā: tiesnese Kristīne Brokane,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA /Nosaukums A/ pieteikuma par Lauku atbalsta dienesta direktores 2013.gada 11.novembra lēmuma Nr.10.6.4-15/13/1515-L/1771 „Par apstrīdēto lēmumu" atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – Dienests) Ziemeļkurzemes reģionālās lauksaimniecības pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) vadītāja 2013.gada 17.septembra lēmumu Nr.08.4-11/13/1971 „Par Agrovides saistību pārtraukšanu ar atmaksu" (turpmāk – sākotnējais lēmums) *(lietas 15.-16.lapa)* pieteicējai SIA /Nosaukums A/ lūgts atmaksāt saistību periodā saņemto pasākuma „Agrovides maksājumi" apakšpasākuma „Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos" (turpmāk – BDUZ) atbalstu Ls 2135,35 apmērā par to platības daļu, par kuru saistības ir pārtrauktas.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja augstākā iestādē *(lietas 30.lapa)*.

Ar Dienesta direktores 2013.gada 11.novembra lēmumu Nr.10.6.4-15/13/1515-L/1771 „Par apstrīdēto lēmumu" (turpmāk – Lēmums) *(lietas 13.-14.lapa)* sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītiem argumentiem.

[1.1] Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 15.aprīļa noteikumu Nr.282 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai" 16.punktu, piesakoties BDUZ atbalstam un parakstot 2008.gada iesniegumu „Platību maksājumu iesniegums 2008.gadā" un tā pielikumu „Atbalsta iesniegums Agrovides apakšpasākumiem 2008.gadā" (pieteikts 8,17 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes), pieteicēja attiecīgajā platībā uzņēmās saistības uz pieciem gadiem (saistību periods 2008.-2012.gads). ZS /Nosaukums C/, no kuras reorganizācijas kārtībā 2012.gada 22.novembrī tika izveidota SIA /Nosaukums A/, jau 2008.gadā, uzņemoties BDUZ saistības, apliecināja, ka visā saistību periodā nesamazinās uz BDUZ atbalstu tiesīgo platību. Ar 2009., 2010. un 2011.gadā iesniegtajiem atbalsta iesniegumiem pieteicēja apliecināja, ka turpina uzņemtās BDUZ saistības 8,17 ha apmērā.

[1.2] 2011.gada 7.septembrī un 21.septembrī pārbaudē uz vietas tika konstatēts, ka BDUZ atbalstam pieteiktie lauki 8,17 ha platībā 2011.gadā nav nopļauti. Pārbaudē piedalījās arī pieteicējas pārstāvis, sniedzot informāciju par saimniecību, tomēr protokola par veikto pārbaudi uz vietas sadaļā „Piezīmes" nenorādīja, ka platību atbilstoša apsaimniekošana nav veikta ārkārtas apstākļu dēļ.

Par pārbaudes rezultātiem Dienesta Pārvalde pieteicēju informēja 2011.gada 29.septembra vēstulē Nr.02.1-11/2292 „Par ziņojuma un protokola kopiju nosūtīšanu", norādot, ka 10 darba dienu laikā var izteikt pretenzijas par pārbaudē konstatēto. Norādītajā termiņā pretenzijas netika izteiktas.

Neskatoties uz faktu, ka platību apsaimniekošana bija apgrūtināta jau 2010.gadā, pieteicēja 2011.gadā pieteica platības maksājumiem, tādējādi apliecinot, ka saimniecība turpinās to apsaimniekošanu un ievēros attiecīgo atbalstu saņemšanas nosacījumus.

Tā kā pieteiktā platība nebija pienācīgi apsaimniekota, pieteicējai BDUZ atbalsts par 2011.gadu netika piešķirts.

[1.3] 2012.gada 30.jūlijā veikta pārbaude uz vietas platībām, kuras pieteicējas valdes priekšsēdētājs /pers. F/ pieteica kā fiziska persona. Pārbaudes uz vietas laikā konstatēts, ka lauku Nr.3 un Nr.4 platības, par ko bija uzņemtas BDUZ saistības, atbilst kultūrai „Lauksaimniecībā izmantojamā zeme, par kuru kārtējā gadā nevar saņemt atbalstu" (kultūras kods 620), nevis deklarētajai kultūrai „Patstāvīgās pļavas un ganības" (kultūras kods 710), jo platības ir mitras un pārplūstošas, kā arī nav apsaimniekotas ilgāk par gadu.

[1.4] Pieteicēja 2012.gadā BUDZ atbalstam nav pieteikusies, kā arī pārbaudē uz vietas konstatēts, ka platību apsaimniekošana nav veikta 2011. un 2012.gadā. Tā kā nav ievērots BDUZ atbalsta mērķis, tiek pārtrauktas pieteicējas 2008.gadā uzņemtās BUDZ saistības.

[1.5] Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumu Nr.295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai" (turpmāk – Noteikumi Nr.295) 7.punktu atbalsta saņēmējam ir jāpaziņo Pārvaldei par ārkārtas apstākļiem, kas liedz iespēju izpildīt atbalsta saņemšanas nosacījumus. Dienests nav saņēmis no pieteicējas šāda veida iesniegumu un pierādījumus.

Nav pamata uzskatīt, ka 2012.gadā pieteicējai ir pastāvējuši ārkārtas apstākļi, kas lieguši apsaimniekot platības, par ko 2008.gadā uzņēmās BDUZ saistības.

[2] 2013.gada 11.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Pieteicēja uzskata, ka tā nav ZS /Nosaukums C/ uzņemto saistību pārņēmēja, tādēļ Lēmumu uzskata par prettiesisku, pamatojoties uz turpmāk minētiem argumentiem.

[2.1] Ievērojot Ministru kabineta 2013.gada 12.marta noteikumu Nr.139 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros" 3.punktā un Noteikumu Nr.295 5. un 25.punktā noteikto, ņemams vērā tas apstāklis, ka uzņēmums nenodarbojas ar lauksaimniecību un nav iesniedzis pieteikumus „Platību maksājumu iesniegums" 2011. un 2012.gadā. Minētos iesniegumus 2011.gadā iesniedza ZS /Nosaukums C/ īpašnieks /pers. F/, savukārt 2012.gadā – nekustamā īpašuma īpašnieks /pers. F/. Līdz ar to atbalsta saņēmējs minētajam atbalsta periodam bija fiziska persona /pers. F/, kura arī ir atbildīga par uzņemto saistību neizpildi.

[2.2] Sabiedrības pārveidošanas process ir viens no reorganizācijas veidiem, kas noteikts Komerclikuma 337.pantā. Taču konkrētajā gadījumā jāņem vērā Komisijas 2004.gada 21.aprīļa Regulas (EK) Nr.796/2004, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai ieviestu savstarpēju atbilstību, modulāciju un integrēto administrēšanas un kontroles sistēmu, kura paredzēta Padomes Regulā (EK) Nr.1782/2003, ar ko ievieš kopīgus tiešā atbalsta shēmu noteikumus saskaņā ar kopējo lauksaimniecības politiku un izveido dažas atbalsta shēmas lauksaimniekiem (turpmāk – Regula Nr.796/2004), 74.pantā un Noteikumu Nr.295 25. un 26.punktā noteiktais, jo minētās tiesību normas attiecībā uz Komerclikumu ir speciālās tiesību normas, kas regulē saistību pārņemšanu atbalsta saņemšanai un noteic, ka gadījumā, ja saistību pārņēmējam nav saistību, tad pārņemtās saistības turpinās līdz saistību perioda beigām.

[2.3] Lauksaimniecības zeme un saimniecība piederēja /pers. F/, savukārt pieteicēja nav pārņēmusi zemi, nav nodarbojusies ar lauksaimniecību, kā arī neatbilst definīcijai „lauksaimnieks", līdz ar to pieteicēja nevar būt atbalsta maksājuma pārņēmēja un nav pamata pieteicējai uzlikt pienākumu atmaksāt ZS /Nosaukums C/ iepriekš saņemto BDUZ atbalstu.

[3] Dienests tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā ietverto argumentāciju *(lietas 11.-12.lapa)*. Papildus attiecībā uz pieteikumā norādītajiem argumentiem Dienests paskaidro turpmāko.

[3.1] Laika periodā no 2009.gada līdz 2011.gadam Pārvalde saņēma ZS /Nosaukums C/ platību maksājumu iesniegumus. 2012.gadā ZS /Nosaukums C/ platību maksājumiem nepieteicās, bet visas 2011.gada iesniegumā deklarētās platības, izņemot BDUZ atbalstam, ar „Platību maksājumu iesniegums 2012.gadā" pieteica /pers. F/, līdz ar to nepārņēma ZS /Nosaukums C/ 2008.gadā uzņemtās saistības. Tādēļ apstāklim, ka faktisko saistību platību maksājumiem 2012.gadā pieteica /pers. F/ kā fiziska persona, nav nozīmes konkrētajā lietā.

[3.2] Tā kā ZS /Nosaukums C/ 2008., 2009. un 2010.gadā saņēma BDUZ atbalstu, bet 2012.gadā pārtrauca saistības un ZS /Nosaukums C/ 2012.gada 22.novembrī tika reorganizēta par SIA /Nosaukums A/, tad pieteicējai atbilstoši Komerclikuma 337.panta otrajai daļai ir pienākums atmaksāt iepriekš saņemto BDUZ atbalstu.

[3.3] Nepamatota ir pieteicējas atsaukšanās uz „saimniecības nodošanu" un Komerclikuma normu kolīziju ar platību maksājumu saņemšanas reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem, jo konkrētajā gadījumā pienākums atmaksāt iepriekš saņemto BDUZ atbalstu izriet no fakta, ka uzņemtās saistības no atbalsta saņēmēja puses tika pārtrauktas pirms saistību perioda beigām.

[3.4] Noteikumu Nr.295 9.pielikuma 4.sadaļas „Pasākums „Agrovides maksājumi"" 6.punkts ir imperatīva norma, un Dienestam, konstatējot saistību pārtraukšanas faktu, tā nedod izvēles brīvību, bet uzliek pienākumu atprasīt iepriekš saņemto atbalstu.

[3.5] Dienests savā darbībā ir ievērojis ārējos normatīvos aktus, tai skaitā Eiropas Savienības tiesību normas, kā arī vispārējos tiesību principus.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[5] Tiesa no lietas materiāliem konstatē turpmāk norādīto.

[5.1] 2008.gadā ZS /Nosaukums C/ Pārvaldē iesniedza iesniegumu „Platību maksājumu iesniegums 2008.gadā" un iesnieguma pielikumu „Atbalsta iesniegums Agrovides apakšpasākumiem 2008.gadā" *(lietas 17.-18.lapa).*

2009.gadā ZS /Nosaukums C/ Pārvaldē iesniedza iesniegumu „Platību maksājumu iesniegums 2009.gadā" un iesnieguma pielikumu „Atbalsta iesniegums Agrovides apakšpasākumiem 2009.gadā" *(lietas 19.-20.lapa).*

2010.gadā ZS /Nosaukums C/ Pārvaldē iesniedza iesniegumu „Platību maksājumu iesniegums 2010.gadā" Nr.081002158 un iesnieguma pielikumu „Atbalsta iesniegums Agrovides apakšpasākumiem 2010.gadā" *(lietas 21.-22.lapa).*

2011.gadā ZS /Nosaukums C/ Pārvaldē iesniedza iesniegumu „Platību maksājumu iesniegums 2011.gadā" un iesnieguma pielikumu „Atbalsta iesniegums pasākuma „Agrovides maksājumi" apakšpasākumiem 2011.gadā" *(lietas 23.-24.lapa).*

2012.gadā /pers. F/ Pārvaldē iesniedza iesniegumu „Platību maksājumu iesniegums 2012.gadā" *(lietas 25.lapa).*

Ar minētajiem iesniegumiem ZS /Nosaukums C/ atbalstam pieteica lauksaimniecībā izmantojamo zemi, tostarp bloka Nr.43092-34619 zemi 7,20 ha platībā un bloka Nr.43098-34638 zemi 0,97 ha platībā (kultūras kods 710). /pers. F/ minēto bloku zemi BDUZ atbalstam 2012.gadā nepieteica.

[5.2] Atbilstoši Zemesgrāmatu apliecībai nekustamā īpašuma /adrese A/ (kadastra Nr./numurs A/), īpašnieks līdz 2013.gada 19.februārim bija /pers. F/ *(lietas 8.lapa)*.

[5.3] Ar Uzņēmuma reģistra Funkciju izpildes departamenta Ventspils reģionālās nodaļas vecākās notāres 2012.gada 21.novembra lēmumu Nr.19-10/161142/1 nolemts izdarīt ierakstu Uzņēmumu reģistra žurnālā par ZS /Nosaukums C/ izslēgšanu no Uzņēmumu reģistra un ierakstīt komercreģistrā komercsabiedrību – SIA /Nosaukums A/ ar vienoto reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/ *(lietas 7.lapa)*.

[6] Tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par to, ka 2008., 2009. un 2010.gadā ZS /Nosaukums C/ saņēma BDUZ atbalstu.

No pieteicējas apstrīdēšanas iesnieguma Dienesta direktorei secināms, ka netiek apstrīdēts arī fakts, ka 2011.gadā BDUZ atbalstam pieteiktās platības nebija nopļautas. Taču pieteicēja uzskatīja, ka apstākļi, proti, bebru izveidotie aizsprosti, kā rezultātā lauki applūda, ir uzskatāmi par nepārvaramas varas apstākļiem.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.295 6.punktu par nepārvaramu varu vai ārkārtas apstākļiem uzskatāmi Komisijas 2006.gada 15.decembra Regulas (EK) Nr.1974/2006, ar ko paredz sīki izstrādātus piemērošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr.1698/2005 par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA), 47.panta 1.punktā noteiktie gadījumi. Savukārt Noteikumu Nr.295 7.punkts paredz, ka, iestājoties ārkārtas apstākļiem, atbalsta saņēmējs vai viņa pilnvarotā persona par tiem rakstiski Regulas Nr.1974/2006 47.panta 2.punktā noteiktajā termiņā informē Dienesta reģionālo lauksaimniecības pārvaldi, kurā iesniegts platību maksājumu iesniegums saskaņā ar šo noteikumu 60.punktu, kā arī iesniedz detalizētu ārkārtas apstākļu aprakstu un ārkārtas apstākļus apliecinošus dokumentus.

Atbilstoši minētās Regulas Nr.1974/2006 47.pantam dalībvalstis jo īpaši var atzīt šādas nepārvaramās varas vai ārkārtas apstākļu kategorijas, kuros tās neprasīs, lai atbalsta saņēmējs daļēji vai pilnībā atmaksā saņemto atbalstu: a) atbalsta saņēmēja nāve; b) atbalsta saņēmēja ilgstoša darbnespēja; c) lielas saimniecības daļas atsavināšana, ja to nevarēja paredzēt dienā, kad uzņēmās saistības; d) nopietna dabas katastrofa, kas būtiski ietekmē saimniecības zemi; e) lauksaimniecības dzīvnieku audzēšanai paredzēto ēku nejauša nopostīšana saimniecībā; f) epizootiska slimība, kas skārusi visus lauksaimnieka mājlopus vai daļu no tiem. Par nepārvaramas varas gadījumiem vai ārkārtas apstākļiem atbalsta saņēmējs vai jebkura viņa pilnvarota persona rakstiski informē kompetento iestādi, iesniedzot šai iestādei atbilstīgus pierādījumus, 10 darba dienu laikā, skaitot no dienas, kurā atbalsta saņēmējam vai viņa pilnvarotam pārstāvim radās šāda iespēja.

Tiesa neuzskata, ka konkrētajā gadījumā būtu pamats konstatēt kādu no ārkārtas apstākļiem, turklāt pieteicēja nebija atbilstošā kārtībā informējusi Dienestu par nespēju apsaimniekot BDUZ atbalstam pieteiktās platības.

[7] Noteikumu Nr.295 38.punkta apakšpunktos ir uzskaitīti nosacījumi, kuriem jāizpildās, lai atbalsta pretendents varētu saņemt BDUZ atbalstu. Viens no šiem nosacījumiem saskaņā ar Noteikumu Nr.295 38.2.apakšpunktu ir tāds, ka atbalsta pretendents turpmākos piecus gadus no pirmā maksājuma apstiprināšanas gada uzņemas saistības nesamazināt atbalsttiesīgo platību, saimniekot tajā

atbilstoši apakšpasākuma atbalsta saņemšanas nosacījumiem, nemainīt saistību platības atrašanās vietu un katru gadu iesniegt aizpildītu platību maksājumu iesniegumu.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja nav izpildījusi nosacījumu katru gadu iesniegt aizpildītu platību maksājumu iesniegumu, kā arī nav atbilstoši apsaimniekojusi atbalstam pieteiktās platības 2011. un 2012.gadā.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.295 24.punktu atbalsta saņēmējs var pārtraukt uzņemtās BDUZ saistības pirms saistību perioda beigām, taču šādā gadījumā atbalsta pretendents atmaksā visu saistību periodā jau saņemto atbalstu par to platības daļu, par kuru saistības ir pārtrauktas, tai skaitā par saistībām, ko uzņēmušies iepriekšējie īpašnieki.

Tādējādi secināms, ka Dienests pamatoti uzdevis pieteicējai atmaksāt saistību periodā saņemto BDUZ atbalstu par to platības daļu, par kuru saistības pārtrauktas.

[8] No pieteikuma tiesai konstatējams, ka pieteicēja pieteikumā vairs nav norādījusi uz argumentiem par ārkārtas apstākļiem, bet gan norādījusi uz to, ka pieteicēja nav ZS /Nosaukums C/ uzņemto saistību pārņēmēja, proti, ka Dienests nepamatoti atmaksas pienākumu uzlicis pieteicējai.

Tiesa šādam pieteicējas viedoklim nepiekrīt, pamatojoties uz turpmāk norādīto.

[8.1] Platību maksājumu iesniegumus 2008., 2009., 2010. un 2011.gadā, kā redzams no pašiem iesniegumiem, ZS /Nosaukums C/ vārdā iesniedzis /pers. F/. Līdz ar to nav pamatota pieteicējas norāde, ka atbalsta saņēmējs bijis fiziska persona /pers. F/. Atbalsta saņēmējs ir bijusi ZS /Nosaukums C/.

[8.2] Konkrētajā gadījumā nav pamata uzskatīt, ka notikusi atbalsta saņēmēja saimniecības atsavināšana vai nodošana saskaņā ar Noteikumu Nr.295 25.punktu vai Regulas Nr.796/2004 74.pantu, jo pieteicēja ir veikusi reorganizāciju.

Komerclikuma 334.pants paredz, ka komercsabiedrību (turpmāk šīs daļas ietvaros – sabiedrība) var reorganizēt apvienošanas, sadalīšanas vai pārveidošanas ceļā. Reorganizācijas procesā iesaistītās sabiedrības var būt viena veida vai dažādu veidu sabiedrības, ja likumā nav noteikts citādi.

Saskaņā ar Komerclikuma 337.panta pirmo daļu pārveidošana ir process, kurā viena veida sabiedrība (pārveidojamā sabiedrība) tiek pārveidota par cita veida sabiedrību (iegūstošā sabiedrība).

Konkrētajā gadījumā ZS /Nosaukums C/ pārveidota par sabiedrību ar ierobežotu atbildību.

[8.3] To, ka SIA /Nosaukums A/ ir tā pati ZS /Nosaukums C/ apliecina arī Uzņēmuma reģistra datu bāzē pieejamā informācija par pieteicēju SIA /Nosaukums A/. Pieejamā informācija par SIA /Nosaukums A/ liecina, ka tās vēsturiskais nosaukums līdz 2012.gada 21.novembrim bija ZS /Nosaukums C/ un ka sākotnējais reģistrācijas datums ir 1992.gada 22.decembris (sk. /web/).

Minētais apstiprina, ka ZS /Nosaukums C/ netika likvidēta un SIA /Nosaukums A/ nav no jauna izveidota komercsabiedrība. ZS /Nosaukums C/ (pārveidojamā sabiedrība) tika pārveidota par cita veida sabiedrību, proti, SIA. Līdz ar to pieteicēja SIA /Nosaukums A/ ir iegūstošā sabiedrība.

Atbilstoši Komerclikuma 337.panta otrajai daļai pārveidošanas gadījumā visas pārveidojamās sabiedrības tiesības un saistības pāriet iegūstošajai sabiedrībai.

Līdz ar to Dienests pamatoti atmaksas pienākumu uzlicis pieteicējai, jo pieteicēja ir ZS /Nosaukums C/ tiesību un saistību pārņēmēja.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta direktores 2013.gada 11.novembra lēmuma Nr.10.6.4-15/13/1515-L/1771 „Par apstrīdēto lēmumu" atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2014.gada 6.jūnijā.

Tiesnese K.Brokane